

Československá meteorologická společnost
při Československé akademii věd
P r a h a

I N F O R M A Č N Í V Ě S T N Í K

pro členy společnosti

Fraha 1962

Číslo 6

Za obsah odpovídá :

dr. Jos. Podzimek

II. Valné shromáždění Československé meteorologické společnosti při ČSAV. =====

Dne 19. ledna 1962 se uskutečnilo v 16,30 hod. v budově matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university II. valné shromáždění ČSMS. Shromáždění zahájil předseda ČSMS Prof.Dr.M. Konček, člen korespondent SAV a přivítal 69 členů společnosti. Po přečtení zprávy o činnosti ČSMS za uplynulé období, jež kriticky hodnotila období založení a budování společnosti (podrobný text viz dále) se rozvinula živá diskuse týkající se zejména popularisace meteorologie a spolupráce ČSMS s Československou společností pro šíření politických a vědeckých znalostí. O finančním hospodářství podala zprávu revizní komise. Prof. Bobek seznámil potom přítomné s činností nejúspěšnější zájmové skupiny ČSMS skupiny bioklimatologické (text viz dále), která sdružila velký počet odborníků z řad bioklimatologů, agrometeorologů i lékařů a uspořádala větší počet přednášek i odborných diskusí zaměřených na nejdůležitější problémy z bioklimatologie. První část valného shromáždění uzavřela volba tříčlenné komise pro přípravu voleb členů ústředního výboru. Po seznámení přítomných s kandidátkou byla tato 67 hlasy schválena (2 členové se zdrželi hlasování). Nově byli zvoleni do funkcí ČSMS :

Předseda : Prof.Dr.A. Gregor,

Místopředsedové: Prof.Dr.M.Konček, člen koresp.SAV,
J. Zítek, ředitel HMÚ,

Vědecký tajemník: Dr.J. Podzimek,

Hospodář : Dr. P. Hrubeš,

Členové výboru: Prof.Dr. K. Bobek, Ing. V. Krečnier, kpt.Pechala,

Náhradníci: pplk.V.Čejka, Dr.J.Matoušek, F. Molnár, Doc.M.Nosek, Dr.A.Vesecký,
Dr.A.Bečvář,

Revisoři : A. Dřevíkovský, C Sc K.Bayer.

Dalšího řízení shromáždění se ujal nově zvolený předseda ČSMS Prof.Dr. A. Gregor. Poděkoval za obětavou práci pro společnost členům odstupujícího výboru a podrobně nastínil pracovní program v nastávajícím období (podrobný text zprávy viz

dále). Vycházel přitom z organizačních změn v ČSAV, jež postihly i koordinaci meteorologických pracovišť a z vývoje jednotlivých pracovišť zabývajících se výzkumem i meteorologickou službou. Po obsáhlé diskusi k návrhu programu, týkající se hlavně těsnější spolupráce fyzikálně zaměřených meteorologů s bioklimatologů a některých organizačních otázek, bylo vlastní jednání uzavřeno. Na závěr II. valného shromáždění ČSMS byl přednesen zajímavý referát Dr. Z. Gregora o chodu srážek a bouřkové činnosti v Quinci. Vzbudil živý ohlas u posluchačů a dokumentoval pronikání československé meteorologie do tropických krajín. Po referátu byl promítnut barevný meteorologický film, vyznamenaný v soutěži populárně-vědeckých filmů v Itálii cenou, jehož spoluautorem byl prom.fys. Kopáček.

Prof. Dr. M. K o n č e k :

Vážené súdružky a súdruhovia,

je mojou povinnosťou podať z tohoto miesta zprávu o činnosti Československej meteorologickej spoločnosti za uplynulé funkčné obdobie doterajšieho hlavného výboru od založenia Spoločnosti v decembri 1958 až do dnes. Predovšetkým Vás prosím, aby ste mali na zreteli, že toto funkčné obdobie bolo prvým od zrodu a ustanovenia našej Spoločnosti, takže bolo poznamenané dvomi základnými znakmi. Prvým z nich bol kvantitatívny rozvoj Spoločnosti, ktorý sa prejavil hojným prijímaním nových členov. Druhým nemenej závažným charakteristickým znakom uplynulého obdobia bolo hľadanie foriem práce Spoločnosti.

Dovoľte mi, aby som v tejto zpráve podal jednrak stručný prehľad o doterajšej aktivite Spoločnosti a pokúsil sa ju zhodnotiť, jednrak, aby som prehovoril aj o tom, kde sa v činnosti Spoločnosti prejavujú nedostatky a navrhol ich odstránenie.

Členská základna.

Pri svojom vzniku mala Spoločnosť niečo málo cez päťdesiat členov, ktorým bolo prípravným výborom ponúknuté členstvo. Títo členovia potom na ustavujúcom valnom zhromaždení zo svojho streda zvolili prvý hlavný výbor Spoločnosti. Jednu z prvých starostí tohoto výboru bolo zainteresovať k členstvu v Spoločnosti čo najširšie kruhy našich pracovníkov tak v meteorológii, ako aj v aplikovaných a príbuzných odboroch. Počet členov v Spoločnosti potom neustále vzrastal, každoročne pribudalo asi 100 až 150 nových členov. K dnešnému dňu má Spoločnosť vcelku 294 registrovaných členov.

Okrem novo prijímaných členov tiež bohužiaľ niektorí členovia ubudli. Mnohokrát jednotlivcov zo Spoločnosti vystúpilo, resp. boli vyškrtnutí pre neplnenie základných členských povinností. Je nám všetkým veľmi ľuto, že naše rady opustili i niektorí vynikajúci pracovníci, ktorí v uplynulom období zomreli. Dovoľte, aby som tu sponenul ich pamiatku. Sú to : dr. Ladislav Špolík, člen korešpondent ČSAV, profesor ČVUT, ktorý zomrel v apríli 1960, dr. Oldřich Kostka, ktorý zahynul v auguste 1960 v Antarktíde, ďalej kapitán dr. Zdeněk Procházka, funkcionár Spoločnosti, ktorý zomrel v marci 1961 po krátkej ťažkej chorobe a konečne doc. dr. Pavel Uhlíř, prorektor Vysoké školy zemeľárskej v Prahe, ktorý nás opustil náhle v lete roku 1961. Všetci milovali svoju vedu a ich odchod je stratou tak pre ich najbližších, ako aj pre celú československú meteorologickú obec.

Dnes združuje Československá meteorologická spoločnosť pracovníkov tak z odboru meteorológie, ako aj z príbuzných odborov. Veľmi početne sú zastúpení odborníci z odboru lekárstva, poľnohospodárstva, lesníctva a geografie, ktorí sa zaujímajú o vzťahy medzi počasím a klímou na jednej, živou prírodou a ľuďmi na druhej strane. Tento záujem o aplikáciu meteorológie je pre nás veľmi potěšiteľný a môžeme povedať, že naša Spoločnosť vyvíja práve najväčšiu aktivitu v otázkach aplikácie fyziky atmosféry na vzťahy k živej prírode.

Členenie Spoločnosti.

Aby mohla Spoločnosť vykonávať svoje funkcie a plniť svoj program, bolo účelné, aby bola vnútorne roztriedená na záujmové a regionálne skupiny. Podľa záujmu vznikli rôzne skupiny, z ktorých sa niektoré dobre osvedčili, iné zase zanikli pre malý záujem alebo pre príliš veľké technické ťažkosti. Najlepšie sa držala a drží skupina bioklimatológie, ktorá sa dokonca v poslednom roku rozdelila na regionálne podskupiny. Bioklimatologická skupina usporiadaáva pravidelne semináre na rozličných bioklimatologických pracoviskách (.napr. v Plzni, v Prahe, v Hradci Královom, v Karlových Varech) s vyhraneným tematickým programom. Okrem toho sa jej jednotlivé regionálne podskupiny schádzajú na besedách a prednáškách, kde sa za účasti meteorológov, lekárov, poľnohospodárov, lesníkov a iných odborníkov živo diskutuje o špeciálnych problémoch vplyvu počasia na živé organizmy. Domnievam sa, že odborná skupina bioklimatológie stojí medzi jednotlivými záujmovými zariadeniami Spoločnosti najvyššie. Zúčastnila sa tiež na konaní a prispela k úspechu poslednej celoštátnej bioklimatologickej konferencii v Prahe, ktorú usporiadala bioklimatologická komisia pri ČSAV.

Ďalšou záujmovou skupinou alebo lepšie povedané komisiou Spoločnosti je komi-

sia pre českú a slovenskú meteorologickú terminológiu. Jej práca je zdĺhavá, namáhavá, nie je predbežne vidieť konkrétne výsledky, ale myslím, že po niekoľkých rokoch takejto aktívnej práce by mohla terminologická komisia Spoločnosti vykonať záslužnú prácu a stať sa tak, z hľadiska trvalého, najvýznamnejšou zložkou ČSMF. Komisia pracuje na zhromažďovaní slovného fondu českých a slovenských odborných meteorologických termínov, na ich priradení k ekvivalentom v svetových jazykoch (ruštino, angličtine a nemčine) a účelom jej práce je zjednotiť, upraviť a kodifikovať české a slovenské meteorologické názvoslovie. V poslednej dobe síce došlo vplyvom zaneprázdnenia pracovníkov v činnosti komisie k istej stagnácii, myslím však, že sa tento problém vyrieši tak, aby dobre započaté dielo sa aj zderne zakončilo. Práca v komisii je totiž ako vo všetkých orgánoch Spoločnosti dobrovoľná a tak sa niekedy stáva, že služobné zaneprázdnenie má neblahý vplyv na ostatnú záujmovú činnosť pracovníkov.

Pre usnadnenie práce a pre poskytnutie možnosti členom vznikli tiež dve regionálne skupiny Spoločnosti. Je to jednak skupina slovenská pri SAV so sídlom v Bratislave, jednak skupina moravská so sídlom v Brne. V odbore týchto miest a v ich blízkom okolí pracuje väčší počet členov Spoločnosti, takže zriadením oboch skupín majú príležitosť k usporiadaniu roznych besied, prednášok a seminárov.

Obe regionálne skupiny usporiadávajú pre svojich členov prednášky, besedy a okrem toho spoluprácu svojich členov s podnikmi a inštitúciami popularizujú rozne vedné odvetvia a zabezpečovali na svojich úsekoch tiež popularizáciu meteorológie. Priemerne sa usporiadalo ročne asi 20 prednášok. Pre Spoločnosť prednášali tiež hostia zo zahraničia, z Bulharska, Poľska, NDR a iných štátov.

Hlavný výbor sa snažil tiež o zriadenie samostatnej skupiny pre popularizáciu meteorológie. Pre malý záujem členov o takúto činnosť na podo Spoločnosti však príslušná skupina nevznikla. Niektorí členovia Spoločnosti však pracujú v Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov ako propagandisti a funkcionári. Nebol preto záujem a konečne ani by nebolo správne zriaďovať osobitnú skupinu popularizácie pri Spoločnosti.

Spoločnosť usporiadala tiež pre svojich členov zájazdy. V Prahe sa uskutočnili dva, a to na Astronomický ústav ČSAV na Ondřejove a do Hradca Králového, kde účastníci zájazdu navštívili tamojšie pracovisko Hydrometeorologického ústavu a Laboratória meteorológie ČSAV. Ďalšie usporiadávanie zájazdov sa ani v Prahe, ani v iných strediskách Spoločnosti neuskutočnilo (s výjimkou už spomenutých zájazdov bioklimatologickej skupiny), pretože vznikli finančné ťažkosti s ich úhradou a so zaistením lacnejších vozidiel.

V Prahe, kde nebola doteraz zriadená regionálna skupina, hoci členská základňa

je najväčšia, usporiadal hlavný výbor priamo rôzne prednáškové akcie svojich členov a niektorých hostí zo zahraničia. V minulom roku boli prednášky Spoločnosti zlučované dohodou s Katedrou astronómie, geofyziky a meteorológie Karlovej univerzity s rozhovormi o aktuálnych otázkach meteorológie, usporiadaných tradične meteorologickým oddelením katedry už viac ako desať rokov. Pre členov Spoločnosti ktorí sú technickými pracovníkmi Hydrometeorologického ústavu, boli usporiadané prednášky o niektorých nových otázkach v odbore meteorologických pozorovaní. Snahou Spoločnosti bolo tiež usporiadať na synoptickom pracovisku HMÚ v Komořanoch sériu besied či prenášok, so synoptickými témami. To sa však neuskutočnilo preto, lebo podobné akcie začal usporiadať priamo Hydrometeorologický ústav. Priemerne dvakrát do roka, neperiodicky, vydával výbor Spoločnosti pre informáciu svojich členov Informačný buletin.

Klady činnosti Spoločnosti.

Ak zhrnieme doterajšiu činnosť Spoločnosti za uplynulé obdobie, dojdeme k poznaniu, že prvé počiatkové obdobie jej činnosti prinieslo niektoré kladné i záporné rysy.

Medzi kladné stránky činnosti Spoločnosti možno počítať predovšetkým skutočnosť, že dala vzniknúť aj mimo hlavného mesta nášho štátu odborným spoločenstvám, v ktorých sa stretávali meteorológovia, do tých čias si pripadajúci do istej miery odstrčení vo vzťahu k pracovníkom v centrálnych inštitúciach. Mám na mysli predovšetkým existenciu regionálnych skupín bratislavskej a brnenskej. V oboch mestách a k nim pripadajúcich oblastiach bol prv odborný mimoslužobný život meteorológov do značnej miery náhodný a roztrieštený. V súčasnej dobe existujú zariadenia, v ktorých sa môžu meteorológovia schádzať tak sami medzi sebou, ako aj s odborníkmi príbuzných odborov a diskutovať o spoločných problémoch. Tak isto je veľkým kladom i existencia a činnosť skupiny bioklimatologickej. Vieme všetci, že v minulosti bolo mnoho zlej krve medzi meteorológmi na jednej a inými odborníkmi, napr. lekármi, poľnohospodármi na druhej strane. Nezhody pramenili predovšetkým z toho, že nebolo zariadení a príležitostí k vzájemnej výmene názorov. Táto možnosť dnes je a domnievam sa, že je možné konštatovať, že bioklimatológovia z radov všetkých odborov ju využívajú. Bioklimatologická skupina je v súčasnej dobe najaktívnejšou zložkou Spoločnosti. Dobrý predpoklad k tomu pripravila iste bioklimatická komisia ČSAV svojimi celoštátnymi bioklimatickými konferenciami.

Rovnako tak, ako som sa už zmienil, je možné veľmi kladne hodnotiť zamýšľanú činnosť terminologickej skupiny, aj keď je so svojou prácou ešte len v začiatkoch. Je však možné predpokladať, že úspešné dokončenie tohto diela bude znamenať veľkú pomoc pre všetky odborné, popularizačné a školné odvetvia meteorológie.

Kladom činnosti Spoločnosti je konečne i to, že v svojom prvom období získala dostatočný počet členov, ktorí sa teraz môžu ujať práce pre celok a že k tejto práci vybudovala organizačné základy, aj keď ešte neúplné.

Zápory činnosti Spoločnosti.

Je tiež treba sa tu zmieniť kriticky o zlporných stránkach doterajšej činnosti meteorologickej spoločnosti. Koreňom všetkých záporov je podľa mojej mienky nedostatočná aktivita členov a funkcionárov. Jej príčiny sú spravidla rozne, pramena však vždy z toho, že jednotliví členovia a funkcionári i pri dobrej vôli nestačia pri veľkom pracovnom zaťažení na svojich pracoviskách vykonávať i záujmovú činnosť v Spoločnosti tak, ako by si priali sami a ako by bolo pre rozkvet Spoločnosti žiadúce. Spoločnosti a jej akciám sa darí tam, kde sa záujmy pracoviska a snád i pracovná náplň aspoň čiastočne kryjú so snahami a činnosťou Spoločnosti. Vidíme to na príklade bioklimatologickej skupiny. V jednotlivých inštitúciách zapodievajúcich sa bioklimatológiou sa samo vedenie inštitúcií stará o rozvoj svojej vedy po teoretickej stránke a podporuje usporiadanie seminárov, prednášok a podobných akcií, podnikaných bioklimatologickou skupinou Spoločnosti. Naproti tomu tam, kde ústavy samy nemajú záujem o činnosť Spoločnosti a usporiadávajú podobné akcie samy, už nie je možné, aby Spoločnosť prinášala svojim členom niečo nového, pretože by to bolo zväčša opakovaním. Príklad: Hydrometeorologický ústav v Komořanoch usporadúva pravidelne prednášky a semináre tak pre svojich pracovníkov, ako aj pre ostatných záujemcov, napr. z Akadémie a vysokých škôl. Skupina Spoločnosti zapodievajúca sa podobnou činnosťou v synoptickej meteorológii preto nevznikla. Iný príklad: pre malý záujem o prednášky a pre iné úkoly bude univerzitná katedra usporiadovať v spolupráci so Spoločnosťou svoje rozhovory, ktoré sú najatraktívnejším podnikom v Prahe v tomto obore, až v letnom semestri. Preto sa usporiadanie prednášok Spoločnosti v bežnom školskom roku zdržalo.

Preťaženie pracovníkov sa často prejavuje aj ináč. Na prednášky povedzme aj na prednášky zahraničných hostí, sa dostaví len veľmi malý počet poslucháčov - členov Spoločnosti. Dôvodom nie je snád nezáujem, ale iné naliehavé úlohy.

Záver. Doporučenie pre nový hlavný výbor.

Na základe prednesených pripomienok mi dovoľte, aby som z tohto miesta podal niekoľko návrhov na zlepšenie ďalšej činnosti Spoločnosti.

1. Považujem za účelné, aby bola v Prahe zriadená regionálna skupina Spoločnosti s pôsobnosťou v oblasti Čiech a eventuálnymi pobočkami v Plzni a v Hradci Královom, kde pracuje tiež väčší počet členov. Táto regionálna skupina by mala za úlohu viesť

činnosť Spoločnosti predovšetkým v Prahe a v ostatných krajoch Čiech tak, aby hlavný výbor nefungoval jednak ako inštitúcia celoštátna, jednak ako regionálne pražské za-riadenie.

2. Ďalej sa domnievam, že bude účelné vypracovať vždy pevný plán činnosti (lepšie na školský rok ako na kalendárny) v rozumných medziach, nepreplňovať ho a koordinovať ho vpred, pokiaľ je to možné s plánom seminárov a prednášok meteorologických ústavov, vysokých škôl a a iných podobných inštitúcií. Bylo by dobré tiež i v iných mestách, nielen v Brne, nadviazať styk s príbuznými Spoločnosťami, napr. s geografickou a astronómickou.
3. Konečne myslím, že by hlavný výbor i výbor skupín mali vybudovať svoju sieť členov-aktivistov, ktorý by sa starali o organizáciu prednáškovú a podobnej činnosti. V nej totiž vidím hlavnú formu, ktorou môže Spoločnosť niečo nového svojim členom poskytnúť..
4. V činnosti terminologickej komisie sa vyskytla vážna prekážka, a to skutočnosť, že vydavateľský plán NČSAV neobsahuje a podľa doterajších informácií nemá obsahovať vydanie českého a slovenského odborného terminologického slovníka. Bude na novom hlavnom výbore, aby sa snažil presvedčiť zodpovedné orgány o užitočnosti a potrebe takého diela a potom zainteresoval terminologickú komisiu na jeho včasnom a úspešnom dokončení.
5. Je taktiež treba znovu zvážiť otázku popularizácie meteorológie a snažiť sa, aby predsa len popularizácia meteorológie nebola vyhradená ich úradným inštitúciám alebo Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, ale aby sa na nej aktívne podieľala i naša Spoločnosť. S touto otázkou súvisí i dosiaľ márna snaha o presadenie záväzných doporučení Spoločnosti pri vydávaní učebníc obsahujúcich meteorologické poznatky a väčšiny populárnych príručiek. Keby sa podarilo presadiť, aby Spoločnosti boli podobné publikácie predkladané v rukopise k recenzii, nemohlo by dôjsť k mnohým prehmatom a priamo škodlivým zjavom v tomto odbore.

Záverom si Vás, členovia Spoločnosti, dovoľujem požiadať, abyste pri svojom posudzovaní o udelení absolutoria odstupujúcemu hlavnému výboru mali na zreteli tieto skutočnosti, dosiahnuté kladné stránky činnosti i jej zápory a ich príčiny. Domnievam sa, že zloženie nového hlavného výboru, v ktorom je mnoho členov nových, ktorí doteraz vo funkcii Spoločnosti nepracovali, je predpokladom, že i formy práce budúceho výboru budú aspoň čiastočne nové a lepšie ako v prvom období zakladania a hľadania.

Prof. Dr. A. Gregor :

K programu Společnosti.

V nástupu druhého funkčního období výboru Společnosti je nejdůležitější otázkou dalšího programu, aby Společnost mohla zkvétat, a aby si získala takovou pozici, která by jí reprezentovala náležitě doma i za hranicemi.

Musíme mít ostatně na zřeteli i tu skutečnost, že podle reorganizace ČSAV a SAV přestává činnost komise při Akademii. Nás se týká tato změna v tom směru, že nemůžeme počítat s činností komise pro meteorologii a klimatologii, která fungovala při ČSAV v rámci celostátní od r. 1954. I když se tato komise zabývala ve svých schůzích nejvíce pracemi oddělení meteorologie a klimatologie při GÚ ČSAV, jádrem to nyní jsou Laboratoře meteorologie a klimatologie při ČSAV, mívala vždy na pořadu i otázky z meteorologie celostátního významu. Bývalá I. sekce Akademie a její předseda se na komisi v tomto směru tak dívali. Existuje ovšem jako celostátní orgán resortní HMÚ pro meteorologickou a hydrologickou službu. Kromě HMÚ a výzkumného plánu našich oborů, který je též koordinován celostátně, není zatím jiného orgánu jen naše Společnost, který by pečoval o celostátní meteorologické záležitosti. Vidíme tedy, že působnost naší Společnosti by mohla nahradit mnohé z toho, čím se zabývala dřívější komise pro meteorologii a klimatologii. Společnost má podle mého mínění tedy další možnosti uplatnění a vlivu.

Dovolte mi tedy, abych nastínil program naší Společnosti, který bude zpřesněn, až zahájí činnost nový výbor a s přihlédnutím k námětům z řad členstva, jež zvu k této součinnosti.

Považuji za účelné, aby byla v Praze zřízena regionální skupina Společnosti s působností v oblasti Čech a event. pobočkami v Plzni a Hradci Král., kde pracuje větší počet členů, hlavně lékařů. Regionální skupina by měla za úkol vést činnost Společnosti především v Praze a v ostatních krajích Čech tak, aby hlavní výbor nefungoval jednak jako instituce celostátní, jednak jako regionální.

Lze předpokládat, že by založení těchto skupin a odboček přispělo k oživení meteorologické společnosti, ke zkvalitnění odborné práce příslušníků ČSMS a k propagaci meteorologie vhodnými formami.

Dále se domnívám, že bude účelné vypracovat jasný plán činnosti (lépe na školní rok než kalendářní) v rozumných mezích, nepřepřehnat jej a koordinovat jej předem, pokud je to možné s plánumi seminářů a přednášek meteorologických ústavů, vysokých škol a institucí ne jen v Praze, ale i v Brně, Bratislavě a jiných městech, kde budou fungovat odbočky ČSMS.

Terminologická komise zpracovala dosud pro meteorologický slovník ze 12.000 hesel 8.000. Bude na ústředním výboru, aby se snažil přesvědčit odpovědné orgány o užitečnosti a potřebě takového díla a aby pak zainteresoval terminologickou komisi na jeho včasném a zdárném vypracování a včas usiloval o vydání díla v rámci ČSAV.

Doporučovalo by se utužit styky s institucemi a masovými složkami. Proto by bylo vhodné pověřit přímo jednotlivé členy výboru stykem s ÚV KSČ, ČSAV, SAV, MŠK, zemědělství a zdravotnictví. Nesmíme zanedbat utužení styku se spřátelenými společnostmi (např. astronomická, zeměpisná, fysiatriká apod.) a musíme se dohodnout případně o výměně lektorů pro přednášky a na uspořádání odborných zájezdů na meteorologická pracoviště. Doporučujeme prodiskutovat bezdevisové výměny mladších pracovníků. Mělo by se usilovat o zajištění lepší spolupráce s tiskem, rozhlasem, televizí i filmem. Důležité bude nastínit také ediční plán Společnosti. Bylo by vhodné, aby v redakci Meteorologických zpráv zasedal zástupce ČSMS, který by měl na starosti obsazení asi půl stránkové rubriky o životě Společnosti a o námětech pro činnost členů Společnosti. Mělo by se pokračovat ve vydávání zpráv pro členy Společnosti. Vydáme seznam členů s jejich adresami a vyznačením oboru. Zdá se, že už nadešla doba k zahájení přípravných prací pro zřízení meteorologického musea. Bylo by dobře ustavit komisi pro přípravu celostátní výstavy v r. 1964 o meteorologii jako vědě i jako službě. Chtěli bychom uspořádat celostátní meteorologickou konferenci s mezinárodní účastí v Liblicích také v r. 1964 s vymezením odborné náplně konference a už nyní jmenovat přípravnou komisi. Bude pomalu na čase na přípravu návrhu na jmenování čestných členů Společnosti. Mohlo by se uvažovat o vypsání soutěže na nejlepší vědecký článek z našich oborů, na populární vědecký článek, na nejlepší snímek a nejvhodnější námět pro způsob propagace meteorologie při výuce na 12.letkách a v ústavech pro další vzdělání učitelů.

V souvislosti s ochuzením koordinační činnosti po zániku Komise pro meteorologii a klimatologii bylo by nutno znova vůbec zvážit otázku popularisace meteorologie a hlídat abych tak řekl její úroveň. Nemělo by podnikat všechno pro jiné úkoly úřední instituce nebo Společnost pro šíření politických a vědeckých znalostí. Je třeba, aby v tomto směru byla účinně zapojena naše Společnost.

S touto otázkou souvisí dosud marná snaha o prosazení závazných doporučení Společnosti při vydávání učebnic a populárních knížek obsahujících meteorologické poznatky. Kdyby se podařilo prosadit, aby byly podobné publikace předkládány Společnosti v rukopise k recenzi, nemohlo by dojít ke mnoha přehmatům a přímo škodlivým jevům v tomto oboru. Je to i v zájmu autorů. Kritika je nemine.

Toto jsou některé náměty, perspektivy práce Společnosti na dosti blízkou dobu. Byly sestaveny z bodů navržených dřívějším a novým předsedou a dřívějším a novým vědeckým sekretářem.

Prof. Dr. K. Bobek :

Zpráva o činnosti Bioklimatologické skupiny Čs.meteorologické společnosti.

Bioklimatologická skupina zahájila svoji činnost dnem 13. listopadu 1959, kdy se uskutečnila první schůze v Plzni. Na této schůzce bylo zvoleno předsednictvo skupiny a sice předsedou s. prof. dr. Bobek, jeho zástupcem doc. dr. Uhlíř a členy předsednictva dr. Veselý, dr. Novák, ing. Picko, ing. Krečner a jednatelem dr. Matoušek. Účastníky byl schválen plán práce, který obsahoval v souhrnu tyto body:

1. Výměna zkušeností s domácími i zahraničními pracovníky na bioklimatologických pracovištích a na odb. konferencích.
2. Pořádání pravidelných pracovních schůzí jedenkrát za čtvrt roku na různých pracovištích v našem státě spojené s odbornými přednáškami a exkursemi.
3. Ve své činnosti řídit se organizačním řádem ČSMS a uskutečňovat v praxi usnesení II. celostátní bioklim. konference v Liblicích.
4. Umožňovat přednesení a hodnocení prací členů na fóru skupiny, popularisovat výsledky výzkumu, aby tak byli získáni další pracovníci pro obor bioklimatologie.

Na první schůzi byl přednesen referát plzeňských pracovníků o současném stavu a problematice výzkumu v lékařské biometeorologii u nás. V rámci schůzky byla uspořádána exkurse na meteorologickou stanicí fyzikálního ústavu lékařské fakulty a návštěva výstavy UNESCO-Země jako planeta.

Druhá schůze se uskutečnila koncem února 1960 v Praze spolu s přednáškou pracovníků Agroneteorologické laboratoře Vysoké školy zemědělské o výsledcích jejich výzkumu.

V polovině září 1960 se v Brně v Ústavu zemědělské a lesnické meteorologie a bioklimatologie Vysoké školy zemědělské konala třetí schůze, kde mimo odborných referátů byl přijat návrh na vytvoření 4 regionálních podskupin a to plzeňské, pražské, brněnské a bratislavské. Na závěr schůze byla provedena návštěva ústavu a biometeorologické observatoře, shlédnuta přístrojová část brněnského veletrhu a pokusné plochy ústavu v záuku Lednice.

Na Ústavu hygieny v Praze proběhla koncem roku 1960 čtvrtá schůze s referáty zabývajícími se otázkami znečištění ovzduší, sledování radioaktivity a byla přednesena zpráva o II. mezinárodní bioklimatologické konferenci v Londýně. Rovněž zde si zájemci prohlédli zařízení a vybavení ústavu.

Další schůze, v pořadí již pátá se konala v březnu 1961 v Karlových Varech a pořádala ji KHES - odbor lázně. Na tuto schůzi byli z podnětu předsedy skupiny pozváni lázeňští lékaři z celé republiky, kteří zde byli získáni pro práci ve skupině. V referátech bylo poukázáno na ukazatele hygienické pohody vnitřního prostředí lázeňských

zařízení západočeského kraje.

Šestá schůze, pořádaná v červnu 1961 Laboratoří lesnické klimatologie Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti ve Zbraslavi n.Vlt. měla opět dvě části. Po vyslechnutí referátů pracovníků ústavu o výsledcích jejich výzkumu byla uskutečněna exkurse na pokusnou plochu laboratoře v Bědovicích a pěstební plochy na Šerlichu v Orlických horách.

Koncem roku 1961 se konala sedmá schůze skupiny na katedře hygieny lékařské fakulty v Hradci Králové, kde bylo referováno o výzkumu účinku exhalací a navštívena Meteorologická laboratoř HMÚ a Geofyzikální ústav ČSAV na Novém Hradci Králové.

A nyní stručný výčet plnění plánu práce během více než dvouleté činnosti skupiny.

Tím, že se schůze skupiny konaly na různých pracovištích v republice a to jak lékařského, tak zemědělského a lesnického zaměření, prohlubovaly se teoretické znalosti členů skupiny, které pak byly v četných exkursích prakticky ověřeny a utužovaly se i osobní vztahy. Členové skupiny se účastnili osobně konferencí jednak u nás (3.bioklimatologická konference v Praze v říjnu 1961), jednak v zahraničí (II. mezinárodní bioklimatologický kongres v Londýně, 1. klimatologická konference v Moskvě), nebo byli členové o náplni kongresů na schůzích informováni. Zároveň byli členové seznámeni s místem i dobou pořádání příštích kongresů, zabývajících se bioklimatologickou problematikou. Vedení skupiny úzce spolupracovalo jak s Bioklimatologickou komisí ČSAV, tak i vědeckým sekretářem Mezinárodní společnosti pro bioklimatologii dr. Trompem. Vytvořením podskupin, respektive regionálních sekcí bylo sledováno zintenzivnění práce v době mezi řádnými schůzemi skupiny. Schůze podskupin byly zaměřeny spíše jako semináře, řešící různé specifické problémy. Aktivita členů byla dále podnícena osobním dopisem, kdy se členové mohli jednak vyjádřit kriticky k dosavadní činnosti skupiny, jednak navrhnout další zlepšení pracovní náplně. Bylo uskutečněno zařazení bioklimatologie do celostátního výzkumného plánu ministerstva zdravotnictví v oboru lékařských věd. Na úseku popularisace činnosti Čes.meteorologické společnosti a bioklimatologické skupiny byly uveřejňovány pravidelné zprávy o činnosti skupiny v časopise Meteorologické zprávy, Čs.hygiena a Fyziatrický věstník a k témuž účelu bylo použito rovněž rozhlasu a denního tisku. Jak lékařská, tak i zemědělská a lesnická část skupiny vypracovala a publikovala kompletní československou bibliografii od nejstarších dob až do roku 1960, v roce 1961 a v dalších letech byly a budou otiskovány zprávy o československé bioklimatologické literatuře v časopise Meteorologické zprávy. Rovněž byl pořízen pro potřebu členů skupiny seznam našich i zahraničních časopisů, ve kterých jsou otiskována bioklimatologická sdělení. V zájmu získání nových členů byly rozeslány osobní náborové dopisy všem bioklimatologickým pracovníkům - nečlenům. K témuž účelu sloužilo i získání lázeňských lékařů k spolupráci ve skupině. Že tato cesta byla

úspěšná, o tom svědčí i to, že v uplynulých dvou letech se počet členů prakticky zčtyřnásobil, z původních 25 na 95.

Do budoucna skupina uvažuje pokračovat v dalším plnění plánu práce v dosavadní formě. Za těžiště práce považuje činnost v podskupinách, kterou bude třeba ještě dále rozvíjet a na úseku teoretické práce vyjasnit a vymežit p oblém vztahu mezi fyzikální a aplikovanou meteorologií.

Zpráva o činnosti za r. 1961 Slovenskej skupiny ČSMS pri SAV v Bratislave.
(dr.J. Ōtruba, tajomník)

Slovenská skupina ČSMS bola založená v prvom štvrtroku 1960 a ešte i jej činnosť v r. 1961 bola poznačená hľadáním ďalších najvhodnejších metód práce skupiny.

Skupina mala koncom roku 1961 59 členov. Ako samostatná skupina v rámci Slovenskej skupiny ČSMS pracuje terminologická komisia (vedúci prof.Konček). Uvažovalo sa o vytvorení skupiny horskej meteorológie (pod vedením dr. Petroviča) ; zatiaľ sa nezaložila pre malý počet členov a zataženia príslušných pracovníkov inými úkolmi.

V roku 1961 mala Slovenská skupina ČSMS spolu 4 výborové schôdze a 4 členské schôdze, okrem valného zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo 9.X. 1961.

Činnosť skupiny sa niesla tromi směrmi :

- a/ populárno-vedecká činnosť pro verejnost
- b/ odborná činnosť pre členov spoločnosti ČSMS
- c/ činnosť terminologickej komisie.

a/ Členovia spoločnosti predniesli v rámci spolupráce s Čs. spoločnosťou pro šírenie politických a vedeckých poznatkov v osvetových besedách a inde viac populárno-vedeckých prednášok, mali rad relácií v rozhlase a 3 vystúpenia v televízii. V časopisoch "Príroda a spoločnosť " a " Naša veda" členovia uverejnili niekoľko populárno-vedeckých článkov. Do populárno-vedeckej publikácie "Československá vlastiveda" napísal prof. Konček časť klimatografie ČSSR.

Podľa hodnotenia na valnom zhromaždení skupiny neboli zo strany Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov dostatočne využité všetky skupinou navrhnuté témy prednášok a iné formy spolupráce.

b/ Pre odborný rast členov spoločnosti sa uskutočnilo spolu (v r. 1961) 5 odborných prednášok, v čom boli dve prednášky zahraničného hosta (prof.Schnucka z Poľska). Prednášky sa stretli s pekným záujmom. Škoda, že sa ich nemožu zúčastniť i členovia spoločnosti mimo Bratislavy (z finančných dôvodov).

c/ Členovia terminologickej komisie začiatkom r. 1961 ukončili pridelenú časť prác na I. etape meteorologického terminologického slovníka.

Na valnom zhromaždení (9.X.1961) bola zhodnotená činnosť Slovenskej skupiny ČSMS za obdobie od jej založenia (v januári 1960) a zvolený nový výbor skupiny pre ďalšie funkčné obdobie. Nový výbor bol zvolený v tomto zložení :

Užší výbor :

1. Predseda: prof. Dr. M. Konček
2. Podpredseda: F. Molnár
3. Tajomník: dr. J. Otruba, C.Sc.
4. Hospodár: dr. V. Peterka
5. Člen výboru : dr. Š. Petrovič

Širší výbor :

1. O. Priadka
2. F. Šanaj
3. dr. P. Forgáč

Revizori:

1. F. Smolen, C.Sc.
2. V. Briedoň

Náhradní členovia výboru:

1. dr. R. Intribus, C.Sc.
2. dr. R. Popperová
3. J. Rak
4. J. Tomlain
5. MUDr. J. Kolesár
6. A. Mrkos

Na prvej schôdze nového výboru skupiny (2.XI.1961) bol vypracovaný plán prednáškovej činnosti na r. 1962 :

a/ Témy pre ľudovú akadémiu z odboru meteorológie a klimatológie.

1. Predpovedanie počasia - krátkodobé, stredne-dlhodobé a dlhodobé
2. Klimatické oblasti v ČSSR
3. Závislosť vývinu poľnohospodárskych kultúr na počasi

b/ Prednášky pre osvetové besedy a iné :

1. Meteorologický výzkum pomocou rakiet a umelých družíc.
2. Kolísanie klímy na Zemi
3. Umelé zásahy do počasia
4. Povetnostné živelné pohromy
5. Predpovedanie počasia

c/ Prednášková činnosť zameraná pre zvýšenie odbornej a ideologickej úrovne členov ČSMS - Slovenskej skupiny pri SAV.

Predbežný program, ktorý bude doplnený ďalšími prednáškami :

1. Snahové pomery Slovenska
2. Niektoré výsledky letných terénnych meraní vo Vysokých Tatrách
3. Oblačnosť a slnečný svit vo Vysokých Tatrách
4. Dynamicko-klimatologické pomery Slovenska
5. Výsledky spracovania zrážkových pomerov vo Vysokých Tatrách.

Zpráva o činnosti brněnské pobočky Čs. meteorologické společnosti .

(docent dr. M. Nosek, tajemník)

Dne 10. II. 1961 se konala ustavující schůze výboru pobočky zvoleného na členské schůzi dne 23.XI. 1960. Na této schůzi byl schválen plán práce a finanční plán pobočky. Dále byl sestaven rámcový plán přednáškové činnosti na rok 1961. Dále byla projednána možnost spolupráce pobočky s Lidovou universitou a se Společností pro šíření politických a vědeckých znalostí. Do práce pobočky hned na počátku roku zasáhlo úmrtí s.Dr. Zd. Procházky (25.III.), který vykonával funkci pokladníka výboru. Podle jednacího řádu pobočky byl povolán do výboru prvý náhradník výboru pobočky s.E. Quitt. Na schůzce výboru pobočky při příležitosti členské schůze dne 25.4. byl s.kpt. Zd.Táborský, který do té doby vykonával funkci referenta pro přednáškovou činnost pověřen funkcí pokladníka a funkci referenta pro přednáškovou činnost převzal s. E. Quitt. Od té doby se až do konce roku 1961 výbor pobočky nesešel, protože počínaje zářím byla větší část členů výboru zaneprázdněna naléhavými úkoly na jejich pracovištích nebo byla služebně i mimo Brno. To se zejména projevilo i v přednáškové činnosti po prázdninách, která do konce roku od poslední přednášky v říjnu úplně ustala.

Na počátku roku zahájila rozsáhlou činnost skupina vojenské meteorologie brněnské pobočky. Pro vojenské osoby a civilní zaměstnance vojenské správy uspořádala spolu s Vojenskou akademií A. Zápotockého rozhovory o otázkách z oboru vojenské a letecké meteorologie. Tyto rozhovory připravil s. pplk.V. Čejka a řídili je pplk.Čejka a kpt.Táborský. Rozhovory byly dvouhodinové, byly konány na VA AZ ve dnech 9.III., 23.III., 6.IV., 20.IV., 4.V., 18.V., 1.VI. a 15.VI.

Členská schůze s přednáškou s. K.Kršky na téma "Dynamicko-klimatologický rozbor srážkových period v Brně ", byla konána dne 15.III. 1961. Další schůze byla konána dne 25.IV.1961. Na této schůzi promluvil Dr. R. Intribus na téma "II.mezinárodní bioklimatologický kongres v Londýně " a v diskusním příspěvku Doc.Dr. Miloš Nosek, C.Sc. Přednáška Dr. Intribuse byla doprovázena diapositivy a fotografiemi. Dne 31.X.1961 uspořádala pobočka společnosti členskou schůzi s diskusní besedou na téma "Organisace lesnických meteorologických měření pro účely lesnického výzkumu a provozu ". Úvodní referát k diskusi měl s.Ing.Vl.Havlíček, odb.asistent VŠZ v Brně. Všechny tyto akce měly dobrou úroveň i diskusi, průměrný počet účastníků přednášek 15 až 25.

Světový meteorologický den.

Dne 23. března 1950 vstoupila v platnost Konvence Světové meteorologické organizace (SMO).

V roce 1960, tj. při 10. výročí platnosti této Konvence se výkonný výbor SMO usnesl, aby všechny členské státy SMO tento památný den každoročně slavily a vyhlásil proto 23. březen jako Světový meteorologický den.

Neuškodí, podíváme-li se trochu do historie. Meteorologie je sice poměrně mladým vědním oborem, nicméně byl jedním z prvních, kde velmi záhy započala mezinárodní spolupráce. Tak již v r. 1853 se v Bruselu sešla první mezinárodní meteorologická konference, která měla za úkol zorganizovat mezinárodní program meteorologických pozorování k zabezpečení námořní dopravy, když potom se obdobná potřeba projevila i v dalších oborech, byla v r. 1878 založena Mezinárodní meteorologická organizace (MMO), která byla v činnosti až do r. 1950. Tato organizace se výborně osvědčila po stránce vědecké i metodické. Jejími členy byli význační odborníci z řad meteorologů. Nedostatkem MMO bylo to, že neměla potřebný vliv na zabezpečení, provádění a plnění usnesení. Proto po 2. světové válce se uskutečnila myšlenka, vytvořit organizaci novou, jejímiž členy by byly státy. Tak vznikla nynější Světová meteorologická organizace (SMO), přidružená k Organizaci spojených národů. Základní statut SMO - Konvence SMO - byla vypracována a podepsána na mimořádném zasedání ředitelů meteorologických služeb ve Washingtonu v r. 1947. Československo bylo jedním z prvních zakládajících členských států. Konvence SMO vstoupila v platnost, kdy do Washingtonu došla ratifikační listina třicátého státu : a to se stalo právě 23. března 1950. Dnes má SMO již 113 členů z 97 států a 16 teritorií.

Prvním prezidentem SMO se stal Sir Nelson Johnson, ředitel meteorologické služby Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, druhým prezidentem byl Dr. F. M. Reichelderfer, ředitel meteorologické služby Spojených států severoamerických a nynějším prezidentem je A. Viaut, generální inspektor francouzské meteorologické služby. Prvním generálním sekretářem byl jmenován býv. sekretář Mezinárodní meteorologické organizace (MMO) Ph Dr Gustav Swoboda, který do r. 1938, kdy nastoupil místo sekretáře organizace, byl vedoucím synoptické a letecké služby Státního meteorologického ústavu v Praze. Nyní je generálním sekretářem SMO Angličan D. A. Davies. Sídlo SMO je v Ženevě, kam je Dr G. Swoboda prozíravě ještě před vypuknutím 2. světové války z Holandska přenesl.

Oslavy Světového meteorologického dne v r. 1962 byly zaměřeny na úkol pro celé lidstvo zvláště důležitý, na boj za odstranění hladu ve světě. Organizování oslav SMO se ujala Československá meteorologická společnost při ČSAV, společně s Laboratoří meteorologie ČSAV, Hydrometeorologickým ústavem, Meteorologickým ústavem Matematicko-fyzikální

fakulty Karlovy university a Vysokou školou zemědělskou, vesměs v Praze. Přípravný výbor, který byl ustaven na půdě HMÚ, a kde byly zastoupeny výše jmenované instituce, vypracoval program oslav a postaral se o bohatou propagandu SMD a meteorologie vůbec.

Dne 23. března 1962 se v Domě kultury pracujících ve strojírenství v Praze 5 konalo slavnostní shromáždění, které řídil předseda Čs. meteorologické společnosti, univ. prof. Dr. Alois Gregor, Dr. Sc. Schůze se zúčastnili zástupci MZLWH, vysokých škol, členové Společnosti a v hojném počtu zaměstnanci z meteorologických pracovišť.

Prof. Gregor v úvodních slovech zdůraznil význam meteorologie v životě lidstva, a zejména, jak nás všechny spojuje jedna myšlenka rozvoje meteorologie a sounáležitosti v mezinárodní meteorologické spolupráci.

Na to pozdravil slavnostní shromáždění náměstek ministra zemědělství, lesního a vodního hospodářství s. Ing. Málek, který osvětlil současné problémy v mezinárodním politickém dění i události vnitropolitické a poukázal rovněž na veliké úkoly meteorologie ve všech oborech lidské činnosti a na její význam při hospodaření s vodou.

Ředitel HMÚ s. Zítek pronulvil o významu Světového meteorologického dne a jeho letošním zaměření k odstranění hladu ve světě, jakož i o přínosu meteorologie k úspěšnému plnění úkolů v zemědělské výrobě.

Hlavní referát na thema "Význam zemědělské meteorologie ve vztahu k zemědělské výrobě a výživě lidu" přednesl akademik Václav Novák z Brna. Zdůraznil, že rozvoj lidské civilizace stává do popředí význam zemědělství jako hlavní základny pro výrobu potravin. Zajistit dostatek potravin závisí od účelně řízené zemědělské výroby a také od udržení plodnosti půdy. V tom smyslu má agrometeorologie před sebou obrovské úkoly, jak řešit problémy vlivu klimatu na vývoj zemědělských plodin a na celou zemědělskou výrobu, na účelné rozdělení kultur, na agrotechniku, na živočišnou výrobu, jak hledat prostředky k využití meteorologických podmínek v zemědělství a jak docílovat vyšší výnosy, vyšší efektivnost a hospodárnost. Podstata zemědělské meteorologie spočívá na zákonitostech fyzikální meteorologie. Také fyzikální meteorologie má pro zemědělství kardinální význam v oboru prognosy počasí. Cenná jsou zejména hlášení nebezpečí pozdních a časných mrazů, a dále dlouhodobé předpovědi, které budou mít nedozírný význam v možnosti plánování celé organizace zemědělské výroby. Je nutno také přikročit k vydávání zemědělských prognos pro větší oblasti, včetně fytopathologických a jiných prognos. I když víme, že miliony lidí hladoví, je nutno říci, že ve zužitkování půd ve světě jsou ještě obrovské možnosti. Z 10 miliard ha půdy na zeměkouli, která je schopná nebo může být určitými zúrodnovacími opatřeními učiněna schopnou produkce, je využito jen asi 10%, tedy 1 miliarda ha. Výnosy mohou být ve světovém měřítku snadno zvýšeny o 50% i více. Není proto nutné mít obavy o budoucnost. Zde má meteorologie a agrometeorologie nesmírné možnosti přispět k zlepšení situace ve výživě lidstva.

Slavnost, která byla vhodně proložena dvěma kulturními vložkami (recitace a písně pionýrů ZDŠ v Praze 5, úryvek ze Zpěvu míru, který přednesli členové ZO ČSM při HMÚ zakončil předseda Společnosti prof. Gregor.

Rovněž Slovenská meteorologická společnost v Bratislavě uspořádala v budově PHMÚ oslavu SMD za účasti Meteorologické laboratoře při Komenského universitě a SAV a zaměstnanců pobočky. Dostavili se dále zástupci ÚV KSS, university, pobočky ČSAPV a rozhlasu. Slavnostní schůzi zahájil ředitel PHMÚ s. Dobrota. Potom univ. prof. Dr. M. Konček zhodnotil význam a historii SMD a poukázal na vykonanou práci a úspěchy meteorologických pracovišť. Ředitel PHMÚ s. Dobrota vyzdvihl význam světové spolupráce na poli meteorologie a poukázal na reálné možnosti meteorologie při řešení problémů v zemědělské výrobě. Za oblastní předpovědní službu promluvil s. F. Molnár, který ukázal na konkrétní pomoc zemědělství, poskytovanou meteorologickou službou zemědělství svými předpovědmi. Za ÚV KSS pozdravil shromáždění zástupce zemědělského oddělení a blahopřál všem meteorologům k jejich svátku a ocenil pomoc, kterou meteorologická služba Slovenska poskytla vydáním Atlasu podlebí Československa a Tabulek podlebí ČSSR. Žádal, aby meteorologická pracoviště se zabývala možnostmi vydáváním prognos a aby vhodným způsobem upozorňovala zavčas na možné mimořádné výchyly v průběhu počasí.

Dále shromáždění pozdravili zástupci ČSAPV a ČSAV. V závěru slavnosti tlumočil náměstek ředitele HMÚ s. Dr. Vesecký pozdravy pražských meteorologů a poděkoval za ocenění a kladné zhodnocení meteorologické služby, kterého se nám dostalo od zástupců strany a ostatních složek veřejného života, s kterými je HMÚ v úzkém pracovním styku.

I pobočka Čsl. meteorologické společnosti v Brně oslavila SMD. Oddělení meteorologie a klimatologie katedry geografie připravilo nástěnku na přírodovědeckou fakultu a na další katedru. Nástěnky seznamovaly s meteorologickou prací vůbec, zejména pak s předpovědní službou HMÚ, s mezinárodní spoluprací v meteorologii, se základním heslem SMD, a s úkoly, které v tomto smyslu ukládá všem členským státům SMO. Rovněž seznamovaly s výzkumnými úkoly meteorologie v rámci pomoci zemědělství. Dne 21. března 1962 uspořádala pobočka členskou schůzi hojně navštívenou, na které promluvil doc. Dr. M. Nosek, CSc o významu SMD a akademik Václav Novák referoval o "Významu agrometeorologie pro rozvoj zemědělské výroby a pro boj za odstranění nedostatku a hladu ve světě". Přednáška vyvolala bohatou diskusi k problematice pomoci zemědělství u nás.

Světový meteorologický den měl velkou publicitu v denním tisku (Rudé právo, Mladá Fronta, Obrana lidu, Zemědělské noviny, Svobodné slovo, Večerní Praha, Rovnost, Práca, Pravda, Smena Večerník, Příroda, Život a j.), kde byly jednak uveřejněny zvláštní články pracovníků meteorologické služby ČSSR, jednak oficiální zprávy Čsl. tiskové kanceláře. Také Čs. rozhlas se zapojil v denním zpravodajství relacemi o SMD. Televise dne

22.3.1962 rovněž v televizních novinách oznámila výročí Světového meteorologického dne a po večerním zpravodajství byl promítnut film s meteorologickým zaměřením, komentovaný ředitelem HMÚ s. Zítkem, načež při besedě nad dopisy televizních diváků s. Zítek promluvil o významu SMD a jeho zaměření. Besedy se zúčastnil kromě toho s. Dr. Koubek a redaktor z televise.

Zdařilé a široce založené oslavy Světového meteorologického dne byly zakončeny neméně zdařilými společenskými večírky s tancem a zábavným programem v Bratislavě a v Praze, hojně navštěvené, družné a veselé.

-.-.-

Z-členské schůze ČSMS - Slovenské skupiny při SAV dne 1.II.1962.

Dňa 1. februára 1962 sa konala členská schôdza Československej meteorologickej spoločnosti - Slovenskej skupiny pri SAV v zasedacej sieni Hydrometeorologického ústavu na Kolibe, Jeseniova 43. Schôdze sa zúčastnilo 31 členov.

Schôdzu zahájil a prítomných privítal predseda spoločnosti prof. Dr. M. Konček.

Ako prvý bod programu odeznela prednáška doc. dr. St. Brandejsa na tému "Objektívna analýza poveternostných máp". Po prednáške bola diskusia na tému prednesenej prednášky.

V ďalšom bode programu prof. Dr. M. Konček oboznámil členstvo

a/ o plánovaných prednáškach skupiny a účelom zvýšenia odbornej a ideologickej úrovne členstva,

b/ o práci terminologickej komisie.

-.-.-

Ze schůze předsednictva Bioklimatologické skupiny ČSMS při ČSAV, dne 2.3.1962 .

Schůzi zahájil předseda skupiny prof. dr. Bobek, který uvítal přítomné a seznámil je s programem schůze. Především se rozvinula debata k návrhu nové kandidátky předsednictva skupiny na další funkční období 1962-1965. Po bohaté diskusi, které se zúčastnili všichni přítomní, byl vypracován následující návrh kandidátky, který bude předložen na dubnové schůzi plénu skupiny ke schválení:

Předseda:	prof. dr. K. Bobek	členové	doc. dr. J. Badal
I. místopředseda :	dr. R. Intribus, CSc	předsednictva:	dr. R. Barcal
II. místopředseda :	ing. V. Picko		ing. V. Havlíček
jednatel :	ing. V. Krečmer, CSc		prof. dr. J. Hensel
			ing. J. Hrbek
			dr. L. Krivský, CSc
			dr. J. Matoušek
			dr. J. Novák
			dr. E. Veselý

Předsednictvo bylo rozšířeno proporcionálně s ohledem na rovnoměrné zastoupení lékařů, zemědělců a lesníků ve skupině především o vedoucí podskupin.

V dalším seznámil jednatel členy předsednictva s plněním usnesení z poslední schůze. Předseda skupiny informoval přítomné, že na plenárním zasedání ČSMS byli do hlavního výboru za Bioklimatologickou skupinu zvoleni tyto členové : prof.dr. K. Bobek, ing.V. Krečner, dr. Hrubeš, J. Ma tušek, prof.lék.

Předsednictvo doporučilo, aby se schůze pražské podskupiny, zúčastnili členové i ostatních regionálních podskupin. Tématem schůze bude aktuální problém o vztazích mezi teoretickou a aplikovanou meteorologií.

Dne 23. února 1962 byla v Praze pracovní schůzka regionální podskupiny Bioklimatologické skupiny ČSMS s následujícím programem :

- 1/ Zahájení
- 2/ Referát dr. Zdenka Gregora na téma "Poznatky a zkušenosti středoevropana z delšího pobytu v Konakry, z hlediska klimatologie příp. bioklimatologie."
- 3/ Návrh plánu schůzek pro rok 1962

INFORMAČNÍ A ORGANISAČNÍ ZPRÁVY ČSMS :

I. Celostátní konference o aerosolech.

Ve dnech 8. - 13 října 1962 bude uspořádána v Praze I. Celostátní konference o aerosolech, již se zúčastní čestní hosté ze zahraničí. Konference je zaměřena na fyziku a chemii aerosolů se speciálními přednáškami z oboru aerosolů radioaktivních, meteorologických, průmyslových, léčebných a zemědělských. Přednášky budou prosloveny v jazyce českém, ruském, anglickém, francouzském a německém a do těchto jazyků tlumočeny i diskuse. Všechny přednášky budou otištěny ve sjezdovém sborníku. Předpokládá se, že meteorologickým aerosolům bude věnováno několik přednášek ve zvláštní pracovní skupině (kondenzační jádra, spektra velikostí kapiček mlh, měření koncentrace iontů a vodivosti vzduchu).

Přihlášky institucí i zájemců adresujte na : Dr.K. Spurný, Ústav fyzikální chemie ČSAV, Praha 2, Máchova 7.

XIII. Generální zasedání Mezinárodní geodeticko-geofyzikální unie.

Ve dnech 19.-31. srpna 1963 se sejde v Berkeley (Calif.-USA) XIII. generální zasedání IUGG. Před vlastním zasedáním se předpokládá uspořádání symposia o zpracování výsledků z MGR

(meteorologická část 13.-14. srpna - Los Angeles) a od 15. do 19. srpna budou zasedat výkonné komitety a konise. V rámci vlastního jednání je navrženo uspořádat symposia o : meteorologii vyšších vrstev atmosféry, o vzájemném působení ovzduší a oceánu, aeronomii, o srážkách výparu (se skupinou sněhových krystalů), o radiometeorologii. Po skončení zasedání se uvažuje o symposiu z dynamické meteorologie (2.-7. září Boulder(Colorado-USA).

Upozornění na porhovcovy o aktuálních otázkách meteorologie a klimatologie , které pořádá Meteorologický ústav MFF spolu s ČSMS.

- 10.4. K. B a y e r C Sc : Zkušenosti ze studijního pobytu v NDR.
24.4. Dr E. G r e g o r : Povětrnostní služba v Guinei.
15.5. M. Š k o d a : Subjektivní vlivy při grafických předp. vědních metodách.
29.5. O. Z i k m u n d a C Sc : Pokus o vysvětlení chyb grafické barotropní předpovědi absolutní topografie 500 mb.

Organizační zprávy o schůzích a přednáškách skupin ČSMS určené pro rubriky ve Věstníku ČSMS a v MZ zasílejte na adresu :

R. V e s e l á , Hydrometeorologický ústav, Holečkova ul.8, Praha 5 - Smíchov.

Zprávy podávejte ve stručné formě, aby mohly být bez velkých úprav zařazeny. Zejména jsou vítané informace o plánech činnosti, o připravovaných akcích skupin a stručné výtahy z přednášek a odborných diskusí.

Na výše uvedenou adresu řiďte veškerý styk s předsednictvem a hlavním výborem.

Žádáme členy registrované v Brněnské pobočce ČSMS, kteří změnili svou adresu nebo se odstěhovali mimo okruh Moravských krajů, aby tyto změny ohlásili na níže uvedené adresu. Rovněž členové, kteří se přestěhovali do okruhu působnosti Brněnské pobočky, nechtě sdělí své bydliště na adresu : p.g. Evžen Q u i t t , ČSAV-Kabinet pro geomorfologii, nám.Svobody 10 - B r n o .

Zpráva hospodáře za rok 1961

<u>Příjmy</u> :	Kčs	<u>Vydání</u> :	Kčs
Počáteční hotovost	2813.86	Neosobní fond	1850.-
244 čl.přísp.a 53 zápis.	2705. -	Refundace přísp.Slov.spol. ..	340.-
Dotace ČSAV	2000. -	Záloha pobočce Brno	500.-
Jiné příjmy	39.15	Práce, služby a j.výdaje	1058.81
		Cestovné	2964.30
Úhrnem	7558.01		
		Celkem	6713.11
		Na rok 1962 se převádí	844.90
		Úhrnem	7558.01

Jako obvykle přikládáme složenky Společnosti, kterých laskavě použijte k zaplacení členských příspěvků na rok 1962, jakož i dlužných příspěvků za uplynulý rok. Revisní správa Společnosti vytkla, že placení příspěvků je liknavé. Prosíme proto, abyste splnili svou členskou povinnost a příspěvky správně a včas platili.

Na složenskách jsou vyznačeny příslušné částky příspěvků na běžný rok, případně i za předchozí období. Těm členům, kteří již mají členský příspěvek vyrovnán i za rok 1962, složenku nepřikládáme.